

P1 søndag kl. 21.30: *Fædrelandsvennen*

Og så innførte vi barnetrygd

3.3.89

100876

Av
LISA WADE

Å gi lønn til kvinner som velger å føde og oppdra barn, er ingen ny tanke. Allerede ved århundreskiftet var det kvinnegrupper som kjempet for dette. Resultatet ble litt annerledes enn de hadde tenkt, men i 1946 ble forslaget om barnetrygd enstemmig vedtatt i Stortinget. Anne Lise Seip tar i radioen idag grundig for seg bakgrunnen for denne trange velferdsstatsreformen.

Hele 20 minutter får historiprofessoren ved Universitetet i Oslo til å utbre seg om barnetrygdens innflette historie. Seip er førstemann ut i en P1s nye serie; «Radioforedraget», hvor forskjellige forskere skal få slippe til på sine spesialfelt. Men ifølge Anne Lise Seip er 20 minutter nesten i knappeste laget for temaet hun skal snakke om.

I 1946 ble forslaget om barnetrygd enstemmig vedtatt i Stortinget. Anne Lise Seip tar i radioen idag for seg bakgrunnen for denne reformen.

Innviklet historie

– Barnetrygden har nemlig en innviklet historie, forteller hun. – Ikke alle var enige i kvinnegruppens idé om at det å føde og oppfostre barn var en jobb i seg selv som kvalifiserte til en slags morslønn. De mente istedetfor at utarbeiderens, det vil si mannens lønn, skulle fastsettes etter barnetallet. Andre igjen mente at begge disse forslagene ikke ga noen reell sikkerhet for at pengene virkelig gikk til barna. Statens midler burde derfor brukes til å subsidiere melk og andre varer som ville komme barna til gode.

Lønn eller tilskudd?

– Det falt vel neppe i god jord hos kvinnegruppene?

– Nei, de likte selvsagt dårlig det de oppfattet som mistillit til deres vurderingsevne. De ville vise at de kunne ta hånd om sine barn og styre økonomien selv. Diskusjonen gikk i høye bølger, men etterhvert flyttet oppmerksomheten seg fra morslønn til å dreie seg om et tilskudd til barnet. Den annen verdenskrig førte til en pause i debatten, men like etter krigen ble den tatt opp igjen, og barnetrygden ble altså vedtatt i 1946, sier Seip.

Dristig form

– Vi synes det er både spennende og dristig å innføre foredrag i radioen igjen, sier programsekretær Kari Heftye Skollerud i populærvitenskape-

lig avdeling i P1. – Tidligere så jo radioen på seg selv som en folkeopplysningsinstitusjon.

Hvor foredrag var en naturlig del av tilbudet, men siden har jo pendelen svingt langt over på den andre siden. Lytterne får imidlertid nok av småprat og lett musikk og er slett ikke redde for fakta. De vil gjerne ha mer grundig informasjon, og saklig stoff er uhyre populært.

Temamessig vil «Radioforedraget» spenne vidt, men emnet i de enkelte foredragene kan være både små og dyptpløyende. Neste søndag skal medisiprofessor Ole Didrik Lærum snakke om hvordan beinmargen produserer blodceller og har døpt foredraget sitt for «Blodcellenes hemmelige rytme».

Foredragsholdere

Uken etter vil rektor ved Menighetsfakultetet i Oslo, Aril Romarheim, ta for seg himmelforestillinger i og utenfor Bibelen under overskriften «Gullgater eller furusus?». Sistemann ut i denne bolken av radioforedrag, er Guttorm Fløistad - professor i idéhistorie. Bak foredraget «Kunsten å omgås hverandre» skjuler det seg en innføring i hvordan man kan bruke århundregammel filosofi i moderne lederteori. Åtte nye «Radioforedrag» i to adskilte bolker blir sendt senere på året.